

LIETUVOS SOCIALINIŲ DARBUOTOJŲ ASOCIACIJA: KURIANT SOCIALINIŲ DARBUOTOJŲ PROFESINĮ STATUSĄ

Žurnalo vyr. redaktorius Jonas Ruškus kalbina Lietuvos socialinių darbuotojų asociacijos prezidentą, Utenos kolegijos Sveikatos priežiūros ir socialinės rūpybos fakulteto lektorių, Edmundą Vaitiekų.

Jonas Ruškus. Jūs esate Lietuvos socialinių darbuotojų asociacijos prezidentas. Dėl ko buvo sukurta asociacija, kokie jos tikslai?

Edmundas Vaitiekus. Socialinio darbuotojo profesijos raida Lietuvoje yra tiesiogiai susijusi su Lietuvos socialinių darbuotojų asociacija (LSDA), susikūrusia 1993 m. gruodį. Reali to laiko situacija, kai Lietuvoje nebuvo ruošiami profesionalūs socialiniai darbuotojai ir socialinį darbą dirbo pačių įvairiausių profesijų žmonės, sąlygojo ir prioritetinius LSDA tikslus: socialinio darbuotojo profesijos įvedimą bei įtvirtinimą, rūpinimąsi socialinių darbuotojų rengimu, socialinių darbuotojų kvalifikacijos ir atestavimo sistemos kūrimą. Siekiant šių tikslų buvo išskirtos šios profesijos įtvirtinimo veiklos kryptys: pirma, socialinio darbuotojo profesijos teorinio pagrindo sukūrimas; antra, jaunų specialistų – socialinių darbuotojų – rengimas aukštesiose ir

aukštesniosiose mokymo įstaigose; trečia, socialinių darbuotojų – praktikų mokymas bei kvalifikacijos kėlimas. Įgyvendinant šias kryptis, kartu su mokymo įstaigomis, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija aktyviai dalyvavo ir Lietuvos socialinių darbuotojų asociacija.

Pagrindiniai asociacijos tikslai šiuo metu yra koordinuoti asociacijos narių veiklą bei atstovauti asociacijos narių interesus ir juos ginti. Viena iš pagrindinių veiklos krypčių yra socialinių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimas.

J. R. Kas pasiekta stiprinant socialinio darbo kaip profesijos tapatumą Lietuvoje? Kaip tvirtinamas socialinių darbuotojų profesinis statusas?

E. V. Per savo 15-os metų veiklos laikotarpį LSDA surengė nemažą seminarų bei konferencijų įvairiuose Lietuvos miestuose, kuriuose aktyviai dirba socialiniai darbuotojai ir analizuoja opiausias socialinio darbo problemas. Profesijos tapatumas buvo stiprinamas ir kartu su kolegomis iš užsienio nagrinėjant socialinių darbuotojų rengimo bei kvalifikacijos problemas.

Socialinio darbo praktikai, mokslininkai, dėstytojai ir LSDA įtakojo Socialinio darbuotojo profesijos aprašo, Socialinių darbuotojų rengimo bazinės programos, Socialinių darbuotojų kvalifikacinių reikalavimų parengimą. Inicijuota pirminė socialinių darbuotojų atestacija. Parengtas ir patvirtintas Lietuvos socialinių darbuotojų etikos kodeksas.

J. R. Kas keistina ir tobulintina socialinių darbuotojų profesinėje veikloje?

E. V. Keičiantis visuomenei, keičiasi ir situacija socialinio darbo srityje. Būtinai pokyčiai organizuojant socialinių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimą, atestaciją. Šiuo metu svarstome socialinių darbuotojų etikos kodekso naują redakciją, diskutuojame dėl socialinio darbo įvaizdžio ir socialinių darbuotojų asociacijos įvaizdžio gerinimo, socialinių darbuotojų profsajungos.

Diskusijuojame dėl asociacijos narystės, struktūros, veiklos metodų, tikslų ir strateginių planų.

Socialinis darbas labai priklausomas nuo viešojo finansavimo ir biuro-

kratinio aparato, todėl turime aktyviau dalyvauti formuojant socialinę politiką, bendradarbiauti su kitomis organizacijomis, užtikrinti informacijos sklaidą tarp socialinių darbuotojų ir kitų profesijų atstovų, skleisti gerą darbo patirtį.

J. R. Kokia užsienio socialinių darbuotojų asociacijų patirtis galėtų būti perkelta į Lietuvą?

E. V. Kaip pavyzdį galima prisiminti 2008 m. rudenį vykusį bendrą Lietuvos ir Danijos socialinių darbuotojų asociacijų seminarą „Kaip socialinių darbuotojų asociaciją paversti patrauklia ir aktyviai veikiančia organizacija“. Kolegų veiklos pavyzdys tikrai patrauklus – jų organizacija jungia ir socialinių darbuotojų profsąjungą, ir asociaciją.

Esame Tarptautinės socialinių darbuotojų federacijos šalimi – nare. Todėl kitų asociacijų patirtis prieinama ir naudinga. Neabejotina viena – kuo stipresnė socialinių darbuotojų profesinė organizacija, tuo labiau gerbiama socialinio darbo profesija, didesnis socialinio darbo prestižas, saugesni patys socialiniai darbuotojai.

J. R. Kaip Lietuvoje stiprinti socialinių darbuotojų profesinį statusą?

E. V. Socialinis darbas – besiplėtojanti profesija, todėl svarbu ir toliau plėtoti ją, tobulinti socialinio darbuotojo veiklą, kompetenciją ir kultūrą.

Pasirinkimų turime nemažai – aktyvi veikla profesinėje organizacijoje, socialinio darbo prestižo didinimas asmeniniu pavyzdžiu, patirties sklaida, socialinio darbo metodinių centrų veiklos palaikymas ir stiprinimas, aktyvios diskusijos įvairiausiai socialinio darbo klausimais, bendradarbiavimas ir partnerystė.

Socialinių darbuotojų iniciatyvos, kūrybiškumas, renginių įvairovė, naujų asociacijos grupių kūrimasis leidžia tikėtis sėkmės tiek stiprinant socialinių darbuotojų profesinę organizaciją, tiek didinant socialinio darbo prestižą.

J. R. Socialiniai darbuotojai kasdieną sprendžia žmonių sudėtingas gyvenimiškas situacijas, nuolat padeda tiems, kurie patiria sudėtingus iššūkius. Ką šiame kontekste palinkėtumėte Lietuvos socialiniams darbuotojams?

E. V. Remiantis tarptautiniu socialinio darbo apibrėžimu, „socialinio darbo profesija skatina socialinių pokyčių, žmonių tarpusavio santykių problemų sprendimą, siekia įgalinti ir išlaisvinti žmones, siekiant gerovės...“

Linkiu, kad ir socialiniai darbuotojai būtų laisvi ir galėtų rinktis. Linkiu profesinio autoriteto ir visuomenės vertinimo bei pripažinimo. Linkiu pasitikėjimo savimi ir pasitenkinimo tuo, ką darote.